

**ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ГЕРОЇВ КРУТ
ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ВИЩИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
«МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ»
(для магістрів)**

Чернігів - 2020

Підготовлено доцентом кафедри управління персоналом, економіки праці та публічного управління І.В. Чаплай (Жуковою)

Затверджено на засіданні кафедри управління персоналом, економіки праці та публічного управління (протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.).

Схвалено Вченою радою Чернігівського інституту МАУП (протокол № 2 від 30 вересня 2020).

Чаплай (Жукова) І.В. Навчальна програма дисципліни «Механізми публічного управління» (для магістрів). — Чернігів: ЧІ МАУП, 2020. – 13 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план вивчення дисципліни «Механізми публічного управління», методичні вказівки для самостійного вивчення кожної теми, тематику рекомендованих контрольних робіт, питання для самоконтролю, список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2020

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма дисципліни «Механізми публічного управління» розроблена для студентів, які навчаються за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» освітньої програми «Адміністративний менеджмент».

Мета: засвоєння теоретичних знань та формування професійних компетентностей щодо усвідомлення теоретико-методологічних засад публічного адміністрування, поглибленого розуміння врядування, обґрунтування основних рис держави та з'ясування особливостей публічної адміністрації на державному, регіональному та місцевому рівнях.

Завданням вивчення дисципліни є:

- засвоїти основи методологічних досліджень в галузі публічного адміністрування, теоретичні засади демократичного врядування;
- оволодіти сучасними підходами до визначення результативності та ефективності публічного адміністрування, теоріями моделей в публічному адмініструванні та навичками ідентифікувати їх в практичній діяльності;
- засвоїти знання про культуру та етику в публічному адмініструванні для вирішення конфліктів при розробці та вживанні антистресових заходів;
- оволодіти сучасними механізмами управління суспільним розвитком при обґрунтуванні тенденцій розвитку суспільно-політичних процесів;
- засвоїти пріоритети інноваційного розвитку країни, розробку напрямів удосконалення процесів у сфері публічного адміністрування.

4. Компетентності та програмні результати навчання за дисципліною.

Ключові компетентності розуміти і знати еволюцію теорії держави та суспільства; вільно володіти термінологічним і понятійним апаратом дисципліни; вільне володіння іноземною мовою для забезпечення академічної мобільності здобувача вищої освіти, проведення наукових досліджень; знати про основи культури відносин та етики при наданні публічних послуг громадянам у публічних установах; ідентифікувати сучасні

механізми управління суспільним розвитком; визначення ефективності та результативності демократичного врядування; знати теорію та практику застосування публічного адміністрування за кордоном та в Україні.

Фахові компетентності: використовувати сучасні підходи до роботи в галузі публічного адміністрування і державної служби з використанням сучасних інструментів, засобів, технік і технологій; здійснювати облік за формами публічної звітності в установах публічного адміністрування; визначати ефективність та результативність демократичного врядування; аналізувати і при необхідності адаптувати зарубіжний досвід у процесі застосування моделей в галузі публічного адміністрування; використовувати інструменти вирішення конфліктів у публічному адмініструванні та антистресові засоби; проводити діагностику суспільно-політичних процесів.

У результаті вивчення курсу студент повинен:

Мати такі знання:

- принципів демократії та здатність застосовувати їх у повсякденному житті; розуміння та сприйняття цінності прав та свобод людини, вміння відстоювати свої права та права інших;

- розуміння та сприйняття принципів рівності та недискримінації, толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки, здатність попереджувати та вирішувати конфлікти;

- знання та розуміння державного устрою, принципів і шляхів формування державної політики у всіх сферах суспільного життя на національному, регіональному та місцевому рівнях;

- знання механізмів участі у суспільному, суспільно-політичному та державному житті та вміння їх застосовувати разом з прийняттям рішень на місцевому, регіональному і національному рівнях; відповідальне ставлення до своїх громадянських прав і обов'язків, пов'язаних з участю в суспільнополітичному житті.

Уміти:

- використовувати сучасні підходи до роботи в галузі публічного адміністрування і державної служби з використанням сучасних інструментів, засобів, технік і технологій;
- використовувати зміст і форми публічної звітності в установах галузі публічного адміністрування;
- аналізувати і при необхідності адаптувати зарубіжний досвід у процесі застосування моделей в галузі публічного адміністрування;
- працювати фахівцем в органах державного управління та на посадах спеціаліста в органах місцевого самоврядування;
- дотримуватися вимог Кодексу державного службовця та службовця місцевого самоврядування, прийнятого дрес-коду.

Міждисциплінарні зв'язки. Попередньо вивчаються такі фундаментальні і професійно-орієнтовані дисципліни як «Правознавство», «Господарське право», «Цивільне право», «Основи менеджменту», «Корпоративне право», «Економіка підприємства». Після вивчення дисципліни «Бізнес право» студенти повинні мати необхідні теоретичні знання для вивчення таких професійно-орієнтованих дисциплін як «Корпоративне право».

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «Механізми публічного управління»

№ з/п	Назва змістовної теми
Змістовий модуль I. Теоретико-історичні засади публічного врядування	
Тема 1.	Методологічні засади досліджень в галузі публічної адміністрації
Тема 2.	Культура і етика публічного адміністрування
Тема 3.	Моделі в галузі публічного адміністрування
Змістовий модуль II. Сучасні механізми публічного управління	

Тема 4.	Теорія держави та суспільство
Тема 5.	Суспільно-політичні процеси: зміст та тенденції розвитку
Тема 6.	Інноваційний розвиток України

ЗМІСТ

Дисципліни «Механізми публічного управління»

Змістовий модуль I. Теоретико-історичні засади публічного врядування

Тема 1. Методологічні засади досліджень в галузі публічної адміністрації

Місце публічного адміністрування у науковому пізнанні. Наукові та ненаукові методи публічного адміністрування. Логіко-теоретичний підхід до публічного адміністрування та врядування. Реконструкція суспільно-політичних процесів. Вивчення адміністративно-управлінських процесів. Специфіка наукового пізнання у публічному адмініструванні. Методологія дослідження наявних суспільних процесів. Аналіз і синтез у публічному адмініструванні. Системний підхід до дослідження публічних процесів. Математичні методи у публічному адмініструванні. Планування та прогнозування суспільно-політичних процесів в державі. Критерії відбору методів дослідження соціальної складової публічного адміністрування. Стратегічний підхід у адміністративній роботі публічного службовця.

Література [4, 12, 30, 45]

Тема 2. Культура і етика публічного адміністрування

Етика та естетика. Етичні принципи у публічному адмініструванні. Архетипний підхід до визначення етичних норм поведінки публічного службовця. Норма поведінки та мораль. Етичний кодекс публічного службовця. Засоби виховання публічних службовців. Роль населення у вихованні публічних службовців. Притягнення до відповідальності за порушення етичного кодексу публічного службовця. Поняття іміджу. Стиль публічного службовця. Інтер'єр кабінету публічного службовця. Стиль мовлення та комунікативні здібності публічного службовця. Формування позитивного іміджу та його вплив на ефективність роботи публічного службовця. Права та обов'язки публічного службовця. Професійні та особисті якості публічного службовця. Дипломатичний етикет.

Література [4, 12, 13, 14, 22, 28, 31, 45]

Тема 3. Моделі в галузі публічного адміністрування

Моделі публічного адміністрування. Концепція старого врядування. Концепція нового врядування. Концепція належного врядування. Сучасні тенденції у публічному адмініструванні. Імплементация діючих моделей

врядування в українську практику. Поняття цілісності. Аналіз поточного стану публічного управління. Синтез цілісної моделі публічного адміністрування. Апробація та корекція моделі.

Література [4, 12, 13, 15, 28]

Змістовний модуль II. Сучасні механізми публічного управління

Тема 4. Теорія держави та суспільство

Держава, основні ознаки держави. Незалежність та суверенітет. Конституційний процес. Система влади в Україні. Громадянське суспільство та його становлення. Координація активності громадянського суспільства в Україні. Самоорганізація населення та вплив держави на цей процес. Соціологія як наука про суспільство. Стратифікація українського суспільства. Структура суспільства. Оптимізація соціальних страт.

Література [22, 23, 26, 30, 45]

Тема 5 . Суспільно-політичні процеси: зміст та тенденції розвитку

Стабільність та розвиток суспільства. Політичні інститути. Політичні процеси у незалежній державі. Законодавча основа діяльності політичних партій. Плюралізм як принцип демократії. Становлення багатопартійності в Україні. Статус народного депутата України. Політичні партії в Україні. Провладні та опозиційні партії. Динаміка політичних процесів. Принцип публічності та прозорості. Криміналізація та відродження авторитаризму. Боротьба з корупцією. Люстрація влади.

Література [4,12, 13, 18, 20, 28, 30, 31, 36, 45]

Тема 6. Інноваційний розвиток України

Законодавче регулювання інноваційного розвитку. Інноваційна стратегія України. Інновації у публічному адмініструванні. Інноваційний потенціал. Кадрове забезпечення. Система освіти в Україні. Закон України "Про державну службу". Кадрова політика у публічному адмініструванні. Публічні службовці та посадові особи. Система освіти публічних службовців. Інформаційне суспільство. Державна політика інформатизації суспільства. Електронне врядування. Електронні суди. Доступ до публічної інформації.

Література [4,12, 13, 18, 20, 28, 30, 31, 36, 45]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота є формою самостійної роботи студента, метою якої є поглиблення та засвоєння знань з дисципліни «Механізми публічного управління».

Варіант контрольної роботи студент визначає за останньою цифрою номера своєї залікової книжки (див. таблицю).

Остання цифра номера залікової книжки студента	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
Номер варіанту контрольної роботи	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Структура і зміст теми контрольної роботи визначаються програмою курсу, що зумовлює таку послідовність роботи:

- вибір варіанту, що містить два теоретичних завдання;
- ознайомлення з рекомендованою літературою;
- написання та оформлення роботи.

При написанні роботи та її оформленні варто керуватися такими вимогами:

- обґрунтування вибраної теми;
- опрацювання відповідної літератури;
- наявність авторського розділу;
- наявність списку використаної літератури.

Контрольну роботу студент виконує у вигляді реферату. У теоретичних питаннях цитати та статистичні матеріали слід обов'язково супроводжувати посиланнями на джерела інформації, які мають бути відображені у списку використаної літератури. Посилання на інформаційні джерела необхідно подавати у тексті контрольної роботи у квадратних дужках, наприклад [17, с. 24], 17 – це порядковий номер джерела у списку літератури, а 24 – сторінка із вказаного джерела.

Контрольна робота має складатися із вступу (актуальність проблеми, мета, завдання), основної частини (визначення проблеми та послідовне її розкриття), висновків та списку використаної літератури. Загальний обсяг роботи – до 25 машинописних сторінки формату А4 з 14 шрифтом та інтервалом 1,5, із полями (верхнє/нижнє – 2,5 см, лівє – 3 см, правє – 1,5 см.).

Слід мати на увазі, що головною вимогою до контрольної роботи є розкриття суті питань, а не кількість сторінок.

В кінці роботи студент ставить підпис та дату закінчення виконання контрольної роботи.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант № 1

1. Реконструкція суспільно-політичних процесів.
2. Вивчення адміністративно-управлінських процесів.
3. Специфіка наукового пізнання у публічному адмініструванні.

Варіант № 2

1. Методологія дослідження наявних суспільних процесів.
2. Стратегічний підхід у адміністративній роботі публічного службовця.
3. Етика та естетика.

Варіант № 3

1. Етичні принципи у публічному адмініструванні.
2. Архетипний підхід до визначення етичних норм поведінки публічного службовця.
3. Норма поведінки та мораль.

Варіант № 4

1. Етичний кодекс публічного службовця.
2. Засоби виховання публічних службовців.
3. Роль населення у вихованні публічних службовців.

Варіант № 5

1. Притягнення до відповідальності за порушення етичного кодексу публічного службовця.
2. Концепція нового врядування.
3. Концепція належного врядування.

Варіант № 6

1. Сучасні тенденції у публічному адмініструванні.
2. Імплементация діючих моделей врядування в українську практику.
3. Поняття цілісності.

Варіант № 7

1. Аналіз поточного стану публічного управління.

2. Синтез цілісної моделі публічного адміністрування.
3. Громадянське суспільство та його становлення.

Варіант № 8

1. Координація активності громадянського суспільства в Україні.
2. Самоорганізація населення та вплив держави на цей процес.
3. Соціологія як наука про суспільство.

Варіант № 9

1. Стратифікація українського суспільства.
2. Структура суспільства.
3. Оптимізація соціальних страт.

Варіант № 10

1. Стабільність та розвиток суспільства.
2. Політичні інститути.
3. Політичні партії в Україні.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Місце публічного адміністрування у науковому пізнанні.
2. Наукові та ненаукові методи публічного адміністрування.
3. Логіко-теоретичний підхід до публічного адміністрування та врядування.
4. Реконструкція суспільно-політичних процесів.
5. Вивчення адміністративно-управлінських процесів.
6. Специфіка наукового пізнання у публічному адмініструванні.
7. Методологія дослідження наявних суспільних процесів.
8. Аналіз і синтез у публічному адмініструванні.
9. Системний підхід до дослідження публічних процесів.
10. Математичні методи у публічному адмініструванні.
11. Планування та прогнозування суспільно-політичних процесів в державі.
12. Критерії відбору методів дослідження соціальної складової публічного адміністрування.
13. Стратегічний підхід у адміністративній роботі публічного службовця.
14. Етика та естетика.
15. Етичні принципи у публічному адмініструванні.
16. Архетипний підхід до визначення етичних норм поведінки публічного службовця.
17. Норма поведінки та мораль.
18. Етичний кодекс публічного службовця.
19. Засоби виховання публічних службовців.

20. Роль населення у вихованні публічних службовців.
21. Притягнення до відповідальності за порушення етичного кодексу публічного службовця.
22. Поняття іміджу.
23. Стиль публічного службовця.
24. Інтер'єр кабінету публічного службовця.
25. Стиль мовлення та комунікативні здібності публічного службовця.
26. Формування позитивного іміджу та його вплив на ефективність роботи публічного службовця.
27. Права та обов'язки публічного службовця.
28. Професійні та особисті якості публічного службовця.
29. Дипломатичний етикет.
30. Моделі публічного адміністрування.
31. Концепція старого врядування.
32. Концепція нового врядування.
33. Концепція належного врядування.
34. Сучасні тенденції у публічному адмініструванні.
35. Імплементация діючих моделей врядування в українську практику.
36. Поняття цілісності.
37. Аналіз поточного стану публічного управління.
38. Синтез цілісної моделі публічного адміністрування.
39. Апробація та корекція моделі.
40. Держава, основні ознаки держави.
41. Незалежність та суверенітет.
42. Конституційний процес.
43. Система влади в Україні.
44. Громадянське суспільство та його становлення.
45. Координація активності громадянського суспільства в Україні.
46. Самоорганізація населення та вплив держави на цей процес.
47. Соціологія як наука про суспільство.
48. Стратифікація українського суспільства.
49. Структура суспільства.
50. Оптимізація соціальних страт.
51. Стабільність та розвиток суспільства.
52. Політичні інститути.
53. Політичні процеси у незалежній державі.
54. Законодавча основа діяльності політичних партій.
55. Плюралізм як принцип демократії.
56. Становлення багатопартійності в Україні.
57. Статус народного депутата України.
58. Політичні партії в Україні.
59. Провладні та опозиційні партії.
60. Динаміка політичних процесів.
61. Принцип публічності та прозорості.
62. Криміналізація та відродження авторитаризму.

63. Боротьба з корупцією. Люстрація влади.
64. Законодавче регулювання інноваційного розвитку.
65. Інноваційна стратегія України.
66. Інновації у публічному адмініструванні.
67. Інноваційний потенціал.
68. Кадрове забезпечення.
69. Система освіти в Україні. Закон України "Про державну службу".
70. Кадрова політика у публічному адмініструванні.
71. Публічні службовці та посадові особи.
72. Система освіти публічних службовців.
73. Інформаційне суспільство.
74. Державна політика інформатизації суспільства.
75. Електронне врядування
76. Доступ до публічної інформації

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Василенко И. А. Государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия : учебн. пособ. / И. А. Василенко. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Логос, 2000. – 200 с.
2. Гордієнко Л. Ю. Адміністративний менеджмент : навчальний посібник / Л. Ю. Гордієнко, Л. Г. Шемаєва. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2006. – 212 с.
3. Державне управління : навч. посібн. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Расіна та ін. ; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання-Прес, 2003. – 343 с.
4. Державне управління і менеджмент : навч. посібн. у таблицях і схемах / Г. С. Одинцова, Г. І. Мостовий, О. Ю. Амосов та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Г. С. Одинцової. – Х. : ХарРІ УАДУ, 2002. – 492.
5. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація : монографія / кол. авт; відп. ред. проф. Н. Р. Нижник. – К. : УАДУ при Президентові України, 1997. – 448 с.
6. Інфраструктурне забезпечення конкурентної економіки регіонів (методологія і механізми) / П. Ю. Беленький, О. Л. Вальдрат, Н. І. Гомельська та ін. ; Наук. ред. д. е. н., проф. П. Ю. Беленький. – Львів : НАН України. Ін-т регіональних досліджень, 2002. – 308 с.
7. Побудова системи управління якістю в діяльності органів виконавчої влади регіону : монографія / М. В. Афанасьєв, Л. Г. Шемаєва, Л. Й. Аведян та ін. ; [за заг. ред. канд. екон. наук, доцента Л. Г. Шемаєвої. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. – 472 с.
8. Теоретичні засади та організаційні механізми реформування державної служби в Україні : монографія / Н. Л. Гавкалова, Л. Й. Аведян, Л. Ю. Гордієнко та ін. ; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Н. Л. Гавкалової. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 328 с.

Додаткова література:

9. Дзвінчук Д. І. Методичні рекомендації з проведення самостійної та індивідуальної роботи з студентами та слухачами магістратури спеціальності "Державна служба" в умовах інтенсифікації навчання / Д. І. Дзвінчук. – ІваноФранківськ : Місто НВ, 2007. – 92 с.

10. Дзюндзюк В. Б. Ефективність діяльності публічних організацій : [монографія] / В. Б. Дзюндзюк. – Х. : Вид-во ХарПІ УАДУ Магістр, 2003. – 236 с.

11. Институциональные проблемы эффективного государства / под ред. В. В. Дементьева, Р. М. Нуреева. – Донецк : ДонНТУ, 2011. – 292 с.

12. Конституція України. – К. : Преса України, 1996. – 80 с.

13. Коротич О. Б. Державне управління регіональним розвитком України : [монографія] / О. Б. Коротич. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2006. – 220 с.

14. Лахижа М. І. Модернізація публічної адміністрації: теоретичні та практичні аспекти / М. І. Лахижа. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009. – 289 с.

15. Мельников Р. М. Проблемы теории и практики государственного регулирования экономического развития регионов : [монография] / Р. М. Мельников. – М. : Изд-во РАГС, 2006. – 347 с.

16. Переход к демократии стран Центральной и Восточной Европы в сравнительной перспективе / под ред. А. Антошевского, Р. Хербута ; перевод с польского. – Донецк : Издательство "Донбасс", 2001. – 302 с.